

- 2) Хто з батьків приділяє вам більше уваги ?
- 3) Які якості притаманні жінці, а які чоловіку ?
- 4) Які обов'язки відносяться до жіночих, а які до чоловічих ?

На перше питання ми отримали прогнозовані відповіді, а саме: для більшості дівчат прикладом є мати (75%), для деяких бабуся (15%) і батько (10%). Для хлопчиків прикладом є батько (75%) або дідусь (25%). Серед респондентів є хлопчик з неповної сім'ї, тому прикладом для нього є дідусь.

Щодо другого питання то найбільш уваги дитині, а саме сину (75%) чи доньці (100%) приділяє мати, батько (25%) і бабуся (25%). Ці результати підтверджують думку більшості педагогів, які стверджують, що насамперед мати займається вихованням дитини, батьки або не мають часу, або навіть бажання займатися вихованням дитини.

За чоловічими та жіночими ознаками якості людини розподілилися таким чином: стосовно жіночості, то дівчата на першій місце ставлять доброту (100%), потім ніжність (50%), також згадують про жіночість, елегантність, ввічливість, хитрість, чуйність. На думку дівчат чоловік має бути перш за все мужнім (75%), потім відповідальним, розумним, мудрим, добрим, урівноваженим, уважним (25%), а також суворим (25%). Хлопці вважають, що жінка повинна бути доброю (80%), ніжною (20%), а чоловік, перш за все, має бути справедливим (50%), мудрим (25%), а також кмітливим та терплячим (25%).

Згідно відповідей респондентів (хлопців) найголовніші обов'язки чоловіка у родині – працювати – заробляти гроші (90 %) й займатися ремонтом (10 %). Відповіді респондентів (дівчат) містять більший перелік обов'язків. Також треба зауважити, що вимоги до чоловіків значно перевищують вимоги чоловіків самих до себе. На думку дівчат найголовніші обов'язки чоловіка – працювати, забезпечувати сім'ю, займатися ремонтом (100%), захищати родину (25%) та лише 15% хлопців вважають потрібним приймати участь у вихованні дітей. На думку хлопців найголовніші обов'язки жінки у родині: готувати їжу (85%), прибирати (100 %), працювати (75%).

Родина є найважливішим інститутом у розвитку і вихованні дитини, тому проблеми сім'ї і батьківства дуже актуальні для сьогодення. Здорова, міцна сім'я – запорука стабільності і розквіту будь-якого суспільства, будь-якої держави. Сім'я об'єднує у собі різностатеві індивідуальності, батьки виховують не дитину взагалі, а хлопчика чи дівчинку з притаманними їм відмінностями. Уявлення дитини в перші роки життя про взірць мужності або жіночності базується на родинному досвіді, реалізується в характері виконання батьком і матір'ю традиційних ролей.

Список джерел

1. Дмитренко, А. К. Психологія сімейного виховання / А. К. Дмитренко, П. Е. Мармазинська, О. С. Тарновська . – Чернівці, 2001. — С. 28.
2. Клецина, И. С. Психология половых различий в контексте гендерных исследований / И. С. Клецина // Вопросы психологии. — 2003. — №1. — С. 62 – 68.
3. Костикова, И. В. Введение в гендерные исследования: Учебное пособие / И. В. Костикова/. – М.: Изд-во МГУ, 2000. – 224 с.

А. М. Миско

Научный руководитель — Н. В. Сенюта
Барановичский государственный университет,
г. Барановичи, Республика Беларусь

КОНТРОЛЬ ЗНАНИЙ, УМЕНИЙ И ПРАКТИЧЕСКИХ НАВЫКОВ УЧАЩИХСЯ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО ОБУЧЕНИЯ ПО ТЕМЕ «ПРИГОТОВЛЕНИЕ БУТЕРБРОДОВ» В 5 КЛАССЕ

Важным условием повышения эффективности учебного процесса является систематическое получение учителем объективной информации о ходе учебно-познавательной деятельности учащихся. Педагогический контроль и оценка качества знаний, умений является неотъемлемым компонентом всего образовательного процесса, оказывает значительное влияние не только на результат, но и на ход обучения и воспитания, поскольку обеспечивает получение информации о степени эффективности функционирования любой системы обучения, на основе анализа которой вырабатываются стратегии совершенствования учебно-воспитательного процесса [2].

Контроль – наиболее широкое по объёму понятие. Он охватывает и включает в себя все другие понятия как составные структурные компоненты. Начальным моментом контроля являются наблюдение и проверка. В процессе наблюдения и проверки выявляется (выявление) и измеряется (измерение) тот материал, который предстоит проконтролировать. В результате наблюдения и проверки накапливается первичная информация, она учитывается (учёт). В последующем эта информация подвергается анализу, синтезу, сравнению [3, с. 356].

Общетеоретические основы контроля знаний, умений и навыков волновали многих педагогов ещё с незапамятных времён, это очень древние компоненты педагогической технологии. Психолого-педагогический аспект исследования контроля знаний, умений и навыков учащихся изложен в работах Б. Г. Ананьева,

Ю. К. Бабанского, Н. Г. Дайри, М. И. Дьяченко, Р. Г. Лемберга, Б. Т. Лихачёва, Н. Н. Пидкасистого, И. П. Подласого [4, с.23].

В процессе обучения контролируется деятельность учителя и ученика. Учитель, проверяя ученика, выясняет особенности понимания и осмысления учеником изучаемого материала, точность, глубину и прочность его знания, развития познавательных процессов [1, с.98].

Выбор методов и средств контроля на уроках трудового обучения осложняется разнообразием видов учебной деятельности и необходимостью обеспечить, с одной стороны, полноту охвата контроля усвоения пройденного материала у всех учащихся, а с другой – объективность и оперативность получения результата.

Для более детального изучения процедуры контроля знаний, умений и навыков на уроке трудового обучения по разделу «Основы приготовления пищи» в 5-м классе нами было проведено анкетирование среди учителей трудового обучения. Целью исследования было определить наиболее эффективные методы, приёмы и формы организации контроля знаний, умений и навыков на уроках трудового обучения на примере изучения раздела «Основы приготовления пищи» в 5-м классе.

На вопросы анкеты отвечали учителя трудового обучения с различным стажем работы ГУО «ОСШ №2», ГУО «ОСШ №5» г. Слонима, ГУО «ОСШ №12», ГУО «ОСШ № 14» г. Барановичи.

Анализ результатов анкеты показал, что на уроках трудового обучения учителя применяют разнообразные виды, формы и методы контроля знаний, умений и навыков учащихся.

Использование устной проверки знаний учащихся 68% опрошенных учителей рекомендовали проводить фронтально, в форме беседы. По их мнению, это способствует экономии времени на уроке, установлению живого контакта между учителем и учащимися, стимулирует внимание, память и мышление учеников всего класса, позволяет актуализировать знания, необходимые во время выполнения практической работы: правила техники безопасности, правила выполнения нарезки продуктов, технологию приготовления бутербродов, правила подачи готовых бутербродов.

В последнее время всё более широкое применение стала находить проверка знаний, умений и навыков с помощью тестовых заданий. Как правило, это задания содержащие варианты готовых ответов, реже открытой формы, задания на установления соответствия, установление правильной последовательности. Лишь 13% респондентов отметили целесообразность применения тестового контроля в рамках указанной выше темы урока в 5 классе.

Практическая работа, во время которой учитель трудового обучения осуществляет контроль практических умений и навыков учащихся по приготовлению и подаче бутербродов, занимает большую часть урока (25-30 из 45 минут), это отметили 75% опрошенных учителей трудового обучения.

Контроль выполнения учащимися практических работ представляет для учителя трудового обучения значительную трудность. Это обусловлено, прежде всего, разнообразием проверяемых параметров. Поэтому эффективно использовать метод пооперационного контроля. Оценка каждой операции осуществляется с помощью карты пооперационного контроля по заранее разработанным критериям [2]. Нами в рамках курсовой работы была разработана подобная карта для осуществления контроля во время практической работы по теме «Приготовление бутербродов» в 5 классе.

Подобные карты целесообразно использовать на каждом практическом занятии. Анализ результатов по горизонтальным рядам таблицы даёт пооперационную и суммарную характеристику обученности каждого ученика. По ним можно судить как о сформированности трудовых умений, так о трудностях и ошибках, часто допускаемых учениками при выполнении отдельных операций. Просмотр вертикальных столбцов показывает степень освоения всей группой конкретной операции.

Используя карту пооперационного контроля, во время практической работы на уроке можно организовать взаимоконтроль учащихся в парах. Ученик производит контроль выполняемых действий своего напарника, в случае необходимости поправляя и дополняя его.

Таблица 1 — Пооперационный контроль знаний по теме «Приготовление бутербродов»

Ф И. ученика	Контролируемые параметры						Р езультат (общий балл)
	Н аличие продуктов	Прав ильная нарезка	Знание технологии приготовления	Прав ильность подачи	Соб людение санитарно- гигиенических норм	Соб людение правил техники безопасности	
И ванова К.							
С идорова И.							

В ходе анализа психолого-педагогической и специальной литературы, определение способов организации контроля знаний, умений и навыков в трудовом обучении, а также проведённого анкетирования среди учителей трудового обучения нами установлено, что контроль знаний учащихся начинается с постановки общей цели контроля, формулировка которой должна быть ориентирована на содержание темы

урока, на вопросы, усвоение которых будет контролироваться. Так, целью контроля знаний может быть усвоение учащимися основных понятий по теме «Приготовление бутербродов».

Практическая проверка позволяет выявить, насколько учащиеся умеют применять знания на практике. Она на уроках трудового обучения осуществляется на каждом уроке, способствует правильному формированию трудовых навыков, позволяет вовремя исправить допущенные ошибки.

Учителю трудового обучения в ходе процедуры контроля знаний умений и навыков необходимо чередовать трудные и лёгкие задания. Следует при проведении контроля учитывать возрастные особенности учащихся. Так, опрос целесообразно проводить по карточкам заданий разных типов в 5-х классах, так как на слух им трудно воспринимать информацию.

В 5-м классе при изучении темы «Приготовление бутербродов» рационально ученикам предлагать различные задания, осуществлять постановку краткосрочных целей, которые должны достигаться без особых усилий. Ученикам даётся работа, предполагающая персональное вовлечение. Таким образом, снижается потребность в сравнении учащихся между собой. Так как в 5-м классе учащиеся не имеют сформированных практических умений и навыков, поэтому целесообразно вознаграждать их за усердие.

Таким образом, контроль в учебно-воспитательном процессе позволяет установить качество теоретических знаний и практических умений и навыков учащихся, способы их учебной деятельности, степень умственного развития, а также уровень педагогического мастерства учителя. От того как осуществляется проверка знаний учащихся, во многом зависит их учебная дисциплина, отношение к учёбе, формирование интереса к предмету, а также таких важнейших качеств, как самостоятельность, инициативность и трудолюбие.

Список источников:

1. *Божович, Е. Д.* Процесс учения: Контроль. Диагностика. Коррекция. Оценка. Е. Д. Божович – М.: Просвещение, 1999. 194с.
2. *Быков, А.* Контроль за учебно-познавательной деятельностью учащихся // Режим доступа: <http://revolution.allbest.ru/pedagogics/00085146.html>. Дата доступа 12.11.2009г.
3. Педагогический энциклопедический словарь / Гл. ред. Б.М. Бим-Бад — М.: Большая Российская Энциклопедия, 2002. — 528с.:ил.
4. *Прокопьев, И.И.* Педагогика: учеб. пособие / И.И. Прокопьев, Н.В. Михалкович. — Минск :Тетра. Системс, 2002.—544с.

О. В. Нікішова

Науковий керівник — А. А. Шарко

Горлівський державний педагогічний інститут іноземних мов,
м. Горлівка Україна

ДО ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ В СУЧАСНУ УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ

Освіта є необхідною умовою успішної реалізації людини в усіх напрямках її життя. Школа зобов'язана надавати учням можливість розвивати індивідуальні здібності та інтереси, незалежно від приналежності до тієї чи іншої статі. Для цього педагогічний колектив повинен мати гендерну чутливість, володіти методикою впровадження гендерного підходу до процесу соціалізації дівчинок та хлопчиків. Урахування категорії «гендер» в педагогічному процесі має принципове значення, оскільки в школі формуються уявлення про професійне самовизначення, життєву стратегію [3, 215].

Розв'язання гендерних проблем, формування та реалізація гендерної політики як основи гендерної культури, адаптація до світових умов гендерної демократії визначаються необхідними і першочерговими такими нормативно-правовими актами як закон України «Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків» та концепція Державної програми з утвердження гендерної рівності в українському суспільстві на 2006 - 2010 роки[1].

Система розділеного навчання застосовувалась протягом століть. Тому, враховуючи історичний досвід, неважко виділити її суттєві недоліки, до кола яких слід віднести, в першу чергу, відсутність вміння спілкуватись з представниками протилежної статі, обмежений обсяг загальноосвітньої підготовки у жіночих гімназіях, що мало дискримінаційний характер. Разом із тим набутий позитивний досвід моноедукативної системи освіти, пов'язаний з урахуванням статевої особливостей психіки учнів не втратив своєї цінності й на сьогоднішній день може продуктивно використовуватись при проведенні окремих занять, наприклад, з анатомії, де представники однієї статі не будуть соромитися ставити питання і відверто спілкуватись з учителем. Кожна з форм гендерного підходу до організації шкільного навчання має свої позитивні й негативні сторони, які потрібно враховувати

Людина, яка має навіть мінімальний досвід педагогічної роботи, може з упевненістю відповісти, що під час навчання в середній школі не в повному обсязі враховуються гендерні особливості дітей. Проявами вкорінення гендерних стереотипів у школах залишається відсутність гендерного компоненту в програмах та підручниках, відношення вчителів до дітей не як до учнів, а як до хлопчиків та дівчаток [1]. У навчальних програмах можна дослідити домінування чоловічої ролі.